

Määräys Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen varautumisessa ja väestönsuojeluun varautumisessa havaittujen huomattavien puutteiden korjaamiseksi

Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen varautumista ja väestönsuojeluun varautumista koskeva valvontamenettely päättyy.

1 Asia

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (myöhemmin aluehallintovirasto) määräsi Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen varautumisen ja väestönsuojeluun varautumisen valvonnassa havaitut huomattavat puutteet korjattavaksi päätöksellään LSSAVI/15793/2023. Päätös annettu Pohjanmaan hyvinvointialueelle 28.2.2025.

Päätöksessään aluehallintovirasto määräsi oikaisemaan määräajassa pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 613/2021 18 §:n nojalla laiminlyönnin seuraavasti:

1. a) Pelastuslaitos on aloittanut poikkeusolojen riskianalyysin laatimisen ja alustavat tulokset esitelty aluehallintovirastolle 31.3.2025 mennessä. LSSAVI/15793/2023 8 (12)
1. b) Poikkeusolojen riskianalyysi on laadittu pelastuslaitoksen työsuunnitelman mukaisesti 31.5.2025 mennessä.

Poikkeusolojen riskianalyysi täytyy laatia ensimmäisenä kaiken muun valmiussuunnittelun pohjaksi. Riskianalyysiin sisältyvän uhkien arvioinnin tulee kattaa päivittäiset onnettomuudet, häiriötilanteet sekä kaikki valmiuslain 3 §:ssä mainitut poikkeusolot.

2. Pelastuslaitos on laatinut ja ottanut käyttöön valmiussuunnitelman työsuunnitelmansa mukaisesti 30.6.2025 mennessä.
3. Pelastuslaitos on työsuunnitelmansa mukaisesti laatinut toimintaohjeet pelastustoiminnan poikkeusolojen toimivaltuuksien käytöstä sekä muista normaaliolojen toiminnasta poikkeavista toimintamalleista ja voimavaroista 30.6.2025 mennessä. Asian kouluttaminen henkilöstölle tulee huomioida määräyskohdassa 9 mainitussa koulutussuunnitelmassa.
4. Pelastuslaitoksen poikkeusoloissa tarvitsemien henkilöstöressurssien varaaminen on pelastuslaitoksesta riippuvien toimenpiteiden osalta tehtynä 31.8.2025 mennessä, sisältäen myös sopimushenkilöstön varaamisen.

Vuonna 2007 julkaistussa Valmiussuunnittelu pelastuslaitoksissa -ohjeessa todetaan: ”Pelastusmuodostelmien osalta pidetään minimitasona, että poikkeusolojen tehtäviin varaudutaan käyttämään kaikkia pelastustoimen alueella olevaa pää- ja sivutoimista

henkilöstöä, vapaaehtoisia palokuntia sekä tehdas- ja laitospalokuntia siten kuin niiden kanssa toiminnasta sovitaan.”

5. Pelastuslaitos on suunnitellut väestön varoittamisen myös poikkeusolojen uhkien varalle työsuunnitelmansa mukaisesti tai viimeistään 31.8.2025 mennessä.

6. Pelastuslaitos on laatinut väestön evakuointi- ja vastaanottosuunnitelman työsuunnitelmansa mukaisesti tai viimeistään 31.8.2025 mennessä.

7. Pelastuslaitos on suunnitellut ja varannut poikkeusoloissa käyttöönsä tarvitseman kaluston työsuunnitelmansa mukaisesti tai viimeistään 31.8.2025 mennessä.
LSSAVI/15793/2023 9 (12)

8. Pelastuslaitoksella on työsuunnitelmansa mukaisesti kokonaiskuva käyttämiensä järjestelmien häiriönsietokyvystä ja tarvittavista varajärjestelmistä 30.11.2025 mennessä.

Sisäministeriö on kehottanut 7.3.2024 päivätyllä kirjeellä hyvinvointialueita tässä vaiheessa pidättyväisyyteen pelastuslaitoskohtaisten varaviestijärjestelyjen hankinnoissa ennen valtakunnallisen ja toimialariippumattoman selvityksen valmistumista.

9. Pelastuslaitos on selvittänyt väestönsuojelukoulutustarpeensa riskianalyyysiin perustuen ja laatinut suunnitelman väestönsuojelutehtävien kouluttamisesta pelastuslaitoksen henkilöstölle sekä järjestänyt väestönsuojelukoulutusta työsuunnitelmansa mukaisesti 30.11.2025 mennessä.

10. Pelastuslaitos on suunnitellut ja yhteensovittanut tilojen käytön varaukset tarvittavien yhteistyötahojen kanssa pelastuslaitoksen työsuunnitelman mukaisesti tai viimeistään 31.12.2025 mennessä.

11. Pelastuslaitos on päivittänyt ja laatinut väestönsuojeluun varautumiseen liittyvät yhteistoimintamuistiot ja tarvittavat sopimukset pelastuslaitoksen työsuunnitelman mukaisesti tai viimeistään 31.12.2025 mennessä.

12. Pelastuslaitos on suunnitellut väestönsuojeluorganisaationsa viimeistään 31.12.2025 mennessä.

13. Pelastuslaitos on yhteensovittanut väestönsuojelutehtäviin liittyvän toiminnan ja suunnitelmat tarvittavien tahojen kanssa työsuunnitelmansa mukaisesti tai viimeistään 31.12.2025 mennessä.

14. Pelastuslaitos on laatinut materiaalisen varautumisen suunnitelman työsuunnitelmansa mukaisesti 31.12.2025 mennessä.

Materiaalisen varautumisen tulee olla suunnitelmallista ja perustua riskianalyyysiin.

Materiaalista varautumista suunniteltaessa tulee huomioida materiaalien kulutusprofiilien muutokset, kysynnän tarve ja tarjonnan arvaamattomuus sekä saatavuushäiriöt.

15. Pelastuslaitos osoittaa suunnitelmin ja mahdollisin tilapäisratkaisuin, että pelastustoiminnan johtamistilat ja muut edellytykset on järjestetty siten, että johtaminen on mahdollista myös poikkeusoloissa viimeistään 31.12.2025 mennessä.

Pelastuslaitoksen työsuunnitelmassaan mainitseman paloaseman rakentamisaikataulusta riippumatta johtamistilat ja muut edellytykset on järjestettävä siten, että johtaminen on mahdollista myös poikkeusoloissa. Suunnitteluun kuuluu muun muassa riittävät suunnitelmat oman toiminnan hajauttamisesta ja suojaamisesta sekä johtamisen varajärjestelyistä. HE 257/2010 todetaan, että johtokeskustilan suojaus tulee suunnitella hyödyntäen väestönsuojien rakenteellisia vaatimuksia siten, että johtamistoimintojen tarvitsemat toimitilat sekä viesti- ja tietoliikenneyhteydet on suojattu samoilta asevaikutuksilta kuin väestönsuojatilat.”

Pohjanmaan pelastuslaitos on raportoinut huomattavien puutteiden korjaamisesta kirjallisesti aluehallintovirastolle seuraavasti:

- Ensimmäinen selvitys puutteiden korjaamisesta annettiin 31.3.2025.
- Toinen selvitys toimitettu 30.6.2025
- Kolmas selvitys toimitettu 29.9.2025.
- Viimeinen selvitys toimitettu 29.12.2025 ja tämän lisäksi korjaus edelliseen selvitykseen toimitettiin 30.12.2025.

Kaikki asiaa koskevat selvitykset toimitettiin määräajassa aluehallintovirastolle. Valtion aluehallinnon uudistuksessa aluehallintovirastot lakkasivat olemasta 31.12.2025 ja uusi Lupa- ja valvontavirasto aloitti toimintansa 1.1.2026. Valvontatehtävät siirtyivät Lupa- ja valvontavirastoon.

2 Ratkaisu

Lupa- ja valvontaviraston pelastustoimen valvonta on perehtynyt Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastuslaitokselta saatuihin selvityksiin. Selvitykset saapuivat määräajassa ja vastasivat määräyksessä annettuihin vaatimuksiin. Todetaan, että Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastuslaitoksen pelastustoimen varautumisen ja väestönsuojeluun liittyvä suunnittelu on näiltä osin saatettu ajan tasalle. Hyvinvointialueen pelastuslaitos jatkaa edelleen asian suunnittelua, kehittämistä ja toteutusta tarpeensa mukaisesti. Asia ei anna Lupa- ja valvontavirastolle aihetta enempään ja Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen varautumista ja väestönsuojeluun varautumista koskeva valvontamenettely päättyy.

2.1 Sovellettava lainsäädäntö

- Hallintolaki (434/2003)
- Pelastuslaki (379/2011)

- Laki pelastustoimen järjestämisestä (613/2021)
- Valmiuslaki (1552/2011)
- Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011)
- Sisäministeriön asetus palvelutasopäätöksestä (1225/2022)
- Sisäministeriön asetus pelastustoimen suunnitelmista (1363/2018)
- Valtioneuvoston asetus yhteistoiminnasta väestönsuojeluun varautumisessa (570/2024)

3 Muutoksenhaku

Tähän Lupa- ja valvontaviraston päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valitusosoitus päätöksen liitteenä.

4 Päätöksen hyväksyminen

valvonnan ryhmäpäällikkö Sampsu Lintunen
pelastustoimen yksikkö

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti viimeiseltä sivulta ilmenevin tavoin.

Asian käsittelyyn Lupa- ja valvontavirastossa on osallistunut pelastusylitarkastaja Jussi Herranen.

5 Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa ylitarkastaja Jussi Herranen, puhelin 0295 254 000 (vaihde)

6 Salassapito

Julkinen.

7 Suoritemaksu

Päätös on maksuton.

8 Jakelu

Pohjanmaan hyvinvointialue

9 Tiedoksi

Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastuslaitos

Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastusjohtaja

Sisäministeriö

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/30192/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/30192/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Herranen Jussi 04.02.2026 08:45

Ratkaisija Lintunen Sampsa 04.02.2026 15:08